

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34405
Nom	Estructura i canvi en les societats contemporànies
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1310 - Grau de Sociologia	Facultat de Ciències Socials	2	Segon quadrimestre
1924 - Programa Doble Titulació CCPPAA-Sociologia	Facultat de Dret	3	Segon quadrimestre
1925 - Programa Doble Titulació Sociologia-CCPPAA	Facultat de Ciències Socials	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1310 - Grau de Sociologia	3 - Estructura social i canvi social	Obligatòria
1924 - Programa Doble Titulació CCPPAA-Sociologia	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria
1925 - Programa Doble Titulació Sociologia-CCPPAA	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
RIUS ULLDEMOLINS, JOAQUIM	330 - Sociologia i Antropologia Social

RESUM

Aquesta assignatura obligatòria de 6 crèdits impartida en el segon curs i segon quadrimestre del grau de sociologia pertany al mòdul de Teoria Sociològica, Estructura i Canvi Social.

L'assignatura té un caràcter eminentment teòric, està centrada en la problemàtica del canvi social i es divideix en cinc temes. Els quatre primers tenen com a objectiu subministrar les eines analítiques necessàries per estudiar el canvi social, així com les diverses interpretacions teòriques. Per tant s'hi repassaran les respostes que ha anat donant el pensament sociològic —des del clàssic fins el més recent— a la gran pregunta que s'ha fet la sociologia des del seu naixement: quines són les causes, conseqüències i direcció del canvi social. Es posarà particular èmfasi en l'evolucionisme, el materialisme històric, el pensament cíclic, la teoria de la modernització i les vicissituds de la idea de progrés, així com en les crítiques que han rebut des dels pressupòsits del pensament postmodern. Al tema cinquè es plantegen algunes de les transformacions en curs que estan experimentant les societats avançades des dels anys setanta del segle XX, les principals teories que intenten explicar-ho i les tendències de futur que s'albiren.

Aquests continguts fan que l'assignatura tinga un alt grau d'aplicabilitat en relació a les eixides professionals vinculades a les dinàmiques de transformació i canvi social, així com els processos socials emergents de particular relleu a la societat actual.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És convenient conèixer els conceptes bàsics de l'assignatura Introducció a la Sociologia i els de les assignatures de 1er curs que formen part del mòdul Ciències Socials. Igualment, és oportú que es coneguen els continguts sobre l'estructura social de les societats de modernitat avançada, les classes socials i la mobilitat, que shan abordat a l'assignatura de 2n. curs, primer quadrimestre, Estructura i canvi social.

COMPETÈNCIES

1310 - Grau de Sociologia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Elaborar informes i diagnòstics sobre problemàtiques socials.
- Treballar en equip amb una perspectiva multidisciplinària.
- Comunicar amb claredat de forma oral i escrita teories, problemàtiques i propostes de caràcter sociològic emprant les noves tecnologies de la informació i comunicació.
- Aplicar els principis del codi deontològic professional de la Sociologia i desenrotllar el compromís enfront dels problemes socials.
- Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat entre hòmens i dones, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació, els valors democràtics i la sostenibilitat.
- Aprendre de forma autònoma i desenrotllar la iniciativa en l'àmbit sociològic.
- Analitzar la societat contemporània, la seua estructura i la seua dinàmica a partir dels conceptes i teories sociològiques.
- Desenvolupar i integrar la perspectiva de gènere en l'estudi de la realitat social.
- Realitzar estudis comparatius de l'estructura social espanyola i valenciana.
- Analitzar les dades empíriques sobre l'estructura, el canvi i els problemes socials.
- Descriure i explicar les desigualtats socials a partir de les teories i els indicadors socials i detectar els processos emergents.
- Conèixer i utilitzar les fonts de dades secundàries útils per a la Sociologia.
- Relacionar i integrar informació sobre els fenòmens socials provinent de fonts primàries i/o secundàries.
- Analitzar els fenòmens socials adoptant una perspectiva multidisciplinària (sociològica, psicosocial, econòmica, política, històrica i antropològica) .
- Identificar i mesurar factors de vulnerabilitat social.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En concret, al finalitzar amb èxit l'assignatura "Estructura i canvi social en les societats contemporànies" l'estudiant haurà de ser capaç de:

- Descriure, identificar i saber utilitzar les possibilitats analítiques del concepte canvi social en les societats contemporànies.

- Descriure, identificar i interpretar la societat contemporània, la seva dinàmica i transformació.
- Definir les característiques de les societats contemporànies en els seus diferents àmbits.
- Identificar les tendències de futur de les societats contemporànies i la capacitat de l'actor social per reorientar.
- Identificar les relacions de dominació i els sistemes de legitimació de les societats contemporànies.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El canvi social

Introducció als conceptes de canvi social i persistència i definicions de tipus de canvi
El sorgiment de la societat moderna. Les teories del pensament occidental: de la idea de progrés al concepte de modernitat

2. La sociologia clàssica del canvi social

Part I. Evolucionisme, teories del consens i del conflicte del canvi social

Les teories sociològiques sobre el canvi social basades en la diferenciació. Durkheim i el funcionalisme.

Les teories sociològiques sobre el canvi social basades en el conflicte: Marx, materialisme dialèctic i tradició marxista.

Part II. Les idees i les teories circulars i les elits

Les idees com a factor de canvi: Max Weber. Els factors culturals com agent del canvi

Les teories circulars, el desenvolupament de les civilitzacions i les elits com a factor de canvi

3. Factors i actors del canvi

La sociologia històrica, el canvi macro-sociològic: nacionalisme, moviment obrer, guerra, Estat i canvi revolucionari.

El neoevolucionisme i les teories de la modernització. L'estructura i la tecnologia com a factor del canvi social

Altres factors i agents de canvi: el conflicte i l'acció col·lectiva

4. Tendències recents en les societats avançades

La crisi de la modernitat i el debat sobre la postmodernitat.

Internet, canvi tecnològic i societat digital.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa.

Resolució de problemes.

Estudi de casos.

Debats.

Treball cooperatiu.

Sessions de discussió i anàlisi grupal a partir de materials com pel·lícules, documentals, exposicions, conferències, etc.

Lectura, síntesi, anàlisi i crítica de textos.

AVALUACIÓ

El resultat de l'avaluació procedirà tant de l'examen final com dels exercicis i activitats pràctiques que s'han de presentar. Es valorarà molt positivament la participació activa en classe i la discussió raonada sobre els continguts del programa al llarg del quadrimestre. Cal treure almenys un 5 en els exàmens i en l'avaluació continuada per tal de poder fer mitjana i aprovar l'assignatura.

a) L'examen suposarà entre el 60% i el 70% (veure especificacions de la Guia Docent) de la qualificació final i pretén valorar el nivell de sistematització dels coneixements, tenint en compte la capacitat d'anàlisi i interpretació al voltant dels continguts treballats en l'assignatura.

b) L'altre 30% o 40% de la nota correspondrà a les activitats formatives pràctiques que es realitzaran al llarg del quadrimestre. Aquestes activitats no seran recuperables.

Els criteris generals per a l'avaluació de les activitats formatives i de l'examen seran: l'adequació dels exercicis, respostes, etc., als objectius i preguntes plantejades; el grau de desenvolupament de les competències relacionades amb els objectius de l'assignatura; la coherència i claredat en l'exposició; la profunditat analítica i l'originalitat en les reflexions crítiques exposades; i l'apropiada presentació formal.

Els i les estudiants que no obtinguen l'aprobat de l'assignatura en la primera convocatòria, podran presentar-se a la segona seguint també aquests criteris. Per a la segona convocatòria no caldrà repetir els treballs pràctics ja realitzats al llarg del quadrimestre.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Aguilar, Salvador, *Ordre i desordre. Manual de estructura i canvi de les societats*. Hacer, Barcelona, 2001.
- Sztompka, Piotr, *Sociología del cambio social*, Alianza, Madrid, 1995.

Complementàries

- Alexander, J. i P. Sztompka (1990). *Rethinking Progress. Movements, Forces, and Ideas at the End of the Twentieth Century*. London: Routledge.
- Aron, R. (1994). *Les etapes del pensament sociològic*, vol. I. Barcelona: Herder.
- Berger, P i Thomas Luckmann. (1995). *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido: la orientación del hombre moderno*. Barcelona: Paidós.
- Castel, R., *Las metamorfosis de la cuestión social. Una crónica del salariado*, Paidós, Buenos Aires, 2001.
- Castells, M. (1995). *La era de la información*, Alianza Ed., 3 vols., Madrid.
- Cohen, G. A., *La teoría de la historia de K. Marx. Una defensa*, Editorial Pablo Iglesias Siglo XXI, Madrid, 1993.
- Eduardo Gonzalez Calleja (2017). *Asalto al poder. La violencia organizada y las ciencias sociales*. Madrid: Siglo XXI.
- Esping-Andersen, G., *Fundamentos sociales de las economías postindustriales*, Ariel, Barcelona, 2000.
- Esping-Andersen, G. (1990). *The three worlds of welfare capitalism*, Polity, Londres (traducció castellana a Ed. Alfons El Magnànim, València).

- Giddens, A. (1992). Consecuencias de la modernidad, Madrid: Alianza Editorial.
- Giner, S. (2013). Historia del pensamiento social. Barcelona: Ariel.
- Nisbet, R. A., Historia de la idea de progreso, Gedisa, Barcelona, 1981.
- Moore, B. (1982). Los orígenes sociales de la dictadura y la democracia, Península, Barcelona, capítol 9 i Epíleg.
- Sassen, S., Una sociología de la globalización, Katz Editores, Buenos Aires, 2007.
- Sassen, S. (2015), Expulsiones. Brutalidad y complejidad en la economía global, Buenos Aires, Katz Editores.
- Shapin, S. (2000). La revolución científica. Una interpretación alternativa. Barcelona, Paidós.
- Tilly, Ch. y Wood, L. J., Los movimientos sociales, 1768-2008. Desde sus orígenes a Facebook, Crítica, Barcelona, 2010.
- Tilly, C. (2000). Las revoluciones en Europa, Barcelona:Crítica.
- Tilly, C. (1992). Coerción, capital y los Estados europeos 990-1990, Madrid, Alianza.
- Thompson, E.P. (2012), La formación de la clase obrera en Inglaterra, Madrid, Capitán Swing.
- Wagner, P. (1997). Sociología de la modernidad, Barcelona, Herder.
- Bell, D. (1976). El advenimiento de la sociedad postindustrial, Madrid: Alianza Editorial.
- Bell, D. (1977). Las contradicciones culturales del capitalismo, Madrid: Alianza Editorial
- Bourdieu, P. (2002). Sur l'État. Paris: Editions du Seuil.
- Gouldner, A. W. (1983), El marxismo como ciencia y como crítica, a Gouldner, Alvin W. Los dos marxismos. Contradicciones y anomalías en el desarrollo de la teoría. Madrid: Alianza Editorial.
- Jameson, F. (1991). El posmodernismo o la lógica cultural del capitalismo avanzado, Ed. Barcelona: Paidós.
- Kolakowski, L. (1985). Las principales corrientes del marxismo. Vol. II i III. Madrid: Alianza Universidad.
- Lowenthal, D. (1998). El pasado es un país extraño. Madrid: Akal.
- Mann, Michael, (1997). Las Fuentes del poder social, vol II, Madrid: Alianza Editorial.
- Mann, M. (2009). El lado oscuro de la democracia: la limpieza étnica y política como tradición moderna. València: PUV.
- Preston P.W. (1999). Una introducción a la teoría del desarrollo. Madrid: Siglo XXI Editores.
- Solé, C. (1998). Modernidad y modernización. Barcelona: Anthropos.
- Skocpol, T. (1986). Los Estados y las revoluciones, Fondo de Cultura Económica, Mèxic 1986

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Els temes a desenvolupar són:

TEMA 1. LES SOCIETATS HUMANES, ENTRE LA PERSISTÈNCIA I EL CANVI: CONCEPTES I TEORIES SOBRE PROGRÉS I MODERNITAT

1.1 Introducció als conceptes de canvi social i persistència i definicions de tipus de canvi

1.2 Les teories del pensament occidental: de la idea de progrés al concepte de modernitat

TEMA 2. LA SOCIOLOGIA CLÀSSICA DEL CANVI SOCIAL

Part I. Evolucionisme, teories del consens i del conflicte del canvi social

2.1 L'evolucionisme clàssic i les teories sociològiques sobre el canvi social basades en el consens (Durkheim i el funcionalisme)

2.2 Les teories sociològiques sobre el canvi social basades en el conflicte (Marx i el materialisme dialèctic)

Part II. Les idees i les teories circulars i les elits

2.3 Les idees com a factor de canvi (Max Weber)

2.4 Les teories circulars, el desenvolupament de les civilitzacions i les elits com a factor de canvi

TEMA 3. FACTORS I ACTORS DEL CANVI SOCIAL

3.1 L'Estat i el canvi social

3.2 El neoevolucionisme i les teories de la modernització

3.3 La tecnologia, la ciència i la cultura com a factor de canvi social

3.4 L'agència del canvi social: grans individus, conflicte social i moviments socials

TEMA 4. TENDÈNCIES RECENTS DE LES SOCIETATS AVANÇADES

4.1 Balanç de la modernitat: les paradoxes de modernitat i les dinàmiques postmodernes

4.2 Noves tendències del canvi social: els processos de globalització i la societat en xarxa

S'elimina la darrera unitat (la 4.3 referida a canvi digital) ja que aquesta es desenvolupava en forma de debat presencial, que no será possible realitzar.

2. Volum de treball i planificació de la docència

Es manté el volum de treball. En relació a la programació s'ha allargat el tema 3 i s'ha reduït el tema 4, degut a que la unitat final del tema 4 s'elimina.

Es mantenen la pràctica en grup 1 i 2 (ja realitzades) i la pràctica individual o en parelles 3 (ressenya d'un llibre o capítols de llibre). S'elimina la pràctica 4 d'assaig individual.

3. Metodologia docent

- Aula virtual: materials de l'assignatura en valencià, castellà i anglès
- Fòrum de presentacions
- Fòrum de dubtes
- Visualització de films i conferències online
- Tutories online per correu electronic o el Fòrum

4. Avaluació

Reponderació: Pràctiques tindran un pes d'un 60% i l'examen un 40% en la nota final (anteriorment era un 40% les practiques i un 60% l'examen).

La prova final online constarà d'un examen amb 10 preguntes de la que s'haurà de respondre 6 en el cas dels que hagin aprovat les practiques i 10 preguntes els que no hagin aprovat les practiques. Tindran 3 hores per contestar-les.

5. Bibliografia

S'ha eliminat de les ressenyes aquells llibres que no estaven disponibles online i s'ha buscat alternatives cas per cas per a cada alumnes que tingué dificultat per accedir-hi.